

Številka: Up-936/16-18

Datum: 19. 1. 2017

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus ustavne pritožbe Shyqrija Berishe, Sevdî Berisha in Anite Berisha, vsi Maribor, ki jih zastopa mag. Matevž Krivic, Medvode, ter Kristine Berisha, Maribor, ki jo po pooblastilu zakonitega zastopnika Shyqrija Berishe zastopa mag. Matevž Krivic, Medvode, na seji 19. januarja 2017

sklenilo:

- 1. Ustavna pritožba zoper sklep Vrhovnega sodišča št. X Ips 50/2016 z dne 7. 9. 2016 se ne sprejme.**
- 2. Ustavna pritožba zoper sodbo Upravnega sodišča, Oddelka v Mariboru, št. II U 96/2015 z dne 13. 1. 2016 v zvezi z odločbami Ministrstva za notranje zadeve št. 2141-152/2014/2 (1312-03) z dne 3. 2. 2015, št. 2141-153/2014/2 (1312-03) z dne 11. 2. 2015, št. 2141-151/2014/2 (1312-03) z dne 11. 2. 2015 in št. št. 2141-150/2014/2 (1312-03) z dne 11. 2. 2015 ter odločbami Upravne enote Maribor št. 214-5981/2013-17 (9213) z dne 17. 11. 2014, št. 214-5985/2013-17 (9213) z dne 17. 11. 2014, št. 214-5926/2013-18 (9213) z dne 17. 11. 2014 in št. 214-5924/2013-18 (9213) z dne 17. 11. 2014 se sprejme v obravnavo.**
- 3. Do končne odločitve Ustavnega sodišča se zadrži izvršitev 2. točke izrekov odločb Upravne enote Maribor št. 214-5981/2013-17 (9213) z dne 17. 11. 2014, št. 214-5985/2013-17 (9213) z dne 17. 11. 2014, št. 214-5926/2013-18 (9213) z dne 17. 11. 2014 in št. 214-5924/2013-18 (9213) z dne 17. 11. 2014.**
- 4. Začasno zadržanje iz prejšnje točke začne učinkovati z dnem vročitve tega sklepa Upravni enoti Maribor.**

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Upravna enota Maribor je zavrnila prošnje pritožnikov za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje tujca v Republiki Sloveniji iz drugih utemeljenih razlogov (drugi odstavek 51. člena Zakona o tujcih, Uradni list RS, št. 45/14 – uradno prečiščeno besedilo, 90/14 in 19/15 – ZTuj-2). V 2. točki izrekov odločb je Upravna enota Maribor odločila, da morajo pritožniki v 30 dneh od dokončnosti odločbe zapustiti Republiko Slovenijo. Ministrstvo za notranje zadeve je pritožbe pritožnikov zavrnilo. Upravno sodišče je zavrnilo tožbo. Vrhovno sodišče je zavrglo revizijo, ker niso bili izpolnjeni pogoji za dovoljenost revizije, in predlog za izdajo začasne odredbe.

2. Pritožniki zatrjujejo kršitev drugega odstavka 14. člena, 22. in 23. člena Ustave ter 8. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP). Zatrjujejo, da je stališče Vrhovnega sodišča, da v reviziji niso izpostavili pomembnih pravnih vprašanj, napačno. Navajajo, da so v reviziji izpostavili več pravnih vprašanj in jih tudi zadostno opredelili. Vrhovno sodišče po mnenju pritožnikov ne bi smelo pogojev za dovoljenost revizije po Zakonu o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 62/10 in 109/12 – v nadaljevanju ZUS-1) presojati po kriterijih, ki so določeni v zakonu, ki ureja pravdni postopek. Vrhovno sodišče naj bi tudi neenake položaje obravnavalo enako in s tem kršilo drugi odstavek 14. člena Ustave. V ustavni pritožbi so podrobno obrazložili, zakaj pri odločanju o reviziji v upravnem sporu ni dopustno uporabljati meril, ki izhajajo iz pravnega postopka. Navajajo, da so v tožbi zatrjevali napačno uporabo 209. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13 – ZUP) pri izdaji odločbe o zavrnitvi podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje. Zatrjujejo, da jim zaradi kršitve upravnega postopka niso bila zagotovljena procesna jamstva v postopku odločanja o podaljšanju dovoljenja za začasno prebivanje. Upravno sodišče naj na te očitke ne bi odgovorilo. Zato naj bi jim bila kršena pravica iz 22. člena Ustave. Pritožniki tudi zatrjujejo, da je bilo z odločitvijo o zavrnitvi izdaje dovoljenja za začasno prebivanje in s sodbo Upravnega sodišča poseženo v njihovo pravico do družinskega in zasebnega življenja. Iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice naj bi izhajalo, da izgon posameznika iz države, če je država pred tem dolgotrajno tolerirala njegovo bivanje v državi, pomeni poseg v pravico do družinskega ali zasebnega življenja.

B.

3. Pritožniki nasprotujejo presoji Vrhovnega sodišča, da njihove sicer obširne revizijske navedbe o vprašanih, ki naj bi bila pomembna v obravnavani zadevi, glede na trditveno in dokazno breme, ki je na njihovi strani, za dovoljenost revizije ne zadoščajo in da tudi iz drugih revizijskih navedb (ki se nanašajo na revizijske razloge) ni mogoče sklepati na to, katero je tisto pravno vprašanje, na katerega naj odgovori Vrhovno sodišče. Zatrjujejo kršitev 22. člena Ustave, ker je sodišče o dovoljenosti revizije po ZUS-1 odločalo po kriterijih za dopustnost revizije po Zakonu o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 – v nadaljevanju ZPP).

4. Ko Vrhovno sodišče odloča o tem, ali so izpolnjeni pogoji za dovoljenost revizije, razlaga določbe procesnega zakona, kar je v njegovi pristojnosti. Ustavno sodišče ni upravičeno presojati, ali Vrhovno sodišče pravilno, tj. zakonito, uporablja določbe ZUS-1 o dovoljenosti revizije. Ustavno sodišče presoja le, ali je sodišče z razlago zakonu dalo vsebino, ki je nezdržljiva s kakšno človekovo pravico ali temeljno svoboščino. Glede na očitke pritožnikov je treba poudariti, da o očitno napačni razlagi zakona lahko govorimo le tedaj, ko iz zakonskega besedila povsem jasno izhaja, da ga sodišče na takšen način, kot ga je razlagalo, sploh ne bi smelo razlagati. Ko gre za razlago procesnih predpostavk, pod katerimi je dovoljeno izredno pravno sredstvo pred Vrhovnim sodiščem, je presoja Ustavnega sodišča zadržana.

5. Iz narave pravnega sredstva, še posebno izrednega, izhaja, da mora vlagatelj tega sredstva – revident izkazati obstoj predpisanih pogojev za njegovo obravnavo. To pomeni, da sta tako trditveno kot dokazno breme dokazovanja izpolnjenosti pogojev za dovolitev revizije na strani revidenta.¹ Ustavno sodišče se je o pravni naravi revizije v upravnem sporu že opredelilo v odločbi št. Up-1782/08, U-I-166/08 z dne 18. 6. 2009 (Uradni list RS, št. 54/09, in OdlUS XVIII, 27), kjer je navedlo, da ZUS-1 sicer govori o dovoljeni reviziji (drugi odstavek 83. člena ZUS-1), vendar gre po vsebini za kombinacijo z zakonom dovoljene revizije in t. i. dopuščene revizije, tj. revizije, ki jo dopusti sodišče. Pojasnilo je, da lahko tako po ZUS-1 kot po ZPP sodišče revizijo dopusti, če je od odločitve sodišča mogoče pričakovati odločitev o pomembnem pravnem vprašanju ali če je odločitev v konkretnem primeru pomembna za poenotenje sodne prakse. Poudarilo je, da so bili, kljub temu, da po ZUS-1 Vrhovno sodišče lahko dopusti revizijo tudi, če ima odločitev, ki se izpodbija v upravnem sporu, hude posledice za stranko (3. točka drugega odstavka 83. člena ZUS-1), namen in cilji zakonodajalca pri uvajanju novega sistema izrednih pravnih sredstev pred Vrhovnim sodiščem po ZUS-1 enaki kot po ZPP.² Glede na navedeno Vrhovnemu sodišču ni mogoče očitati arbitrarnosti, če je pri presoji uveljavljanega pogoja iz 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1 glede standarda natančnosti in konkretiziranosti opredelitve pomembnega pravnega vprašanja uporabilo enake

¹ Glej sklep Ustavnega sodišča št. Up-858/08 z dne 3. 6. 2008 (Uradni list RS, št. 62/08, in OdlUS XVII, 96).

² Podrobneje glej 13. in 14. točko obrazložitve odločbe št. Up-1782/08, U-I-166/08.

kriterije, kot so določeni v četrtem odstavku 367.b člena ZPP.³ Neutemeljeni so tudi očitki pritožnika, da Vrhovno sodišče neenake položaje obravnava enako. Očitek pritožnikov o kršitvi drugega odstavka 14. člena in 22. člena Ustave je zato neutemeljen.

6. Glede na navedeno Ustavno sodišče ustavne pritožbe zoper sklep Vrhovnega sodišča ni sprejelo v obravnavo, ker niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 55.b člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) (1. točka izreka).

7. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo zoper sodbo Upravnega sodišča sprejelo v obravnavo. O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijano sodno odločbo kršene človekove pravice oziroma temeljne svoboščine pritožnikov. Zlasti bo presodilo, ali je bila pritožnikom kršena pravica do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave (2. točka izreka).

8. Če je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, lahko senat ali Ustavno sodišče na podlagi 58. člena ZUstS na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo izpodbija, če bi z njegovo izvršitvijo lahko nastale težko popravljive škodljive posledice. Odločbe Upravne enote Maribor o zavrnitvi prošnje za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje, navedene v 3. točki izreka tega sklepa, so v 30 dneh od vročitve sklepa Vrhovnega sodišča postale izvršljive. Iz 2. točke izrekov odločb Upravne enote Maribor izhajajo, da morajo pritožniki zapustiti Republiko Slovenijo. To pomeni, da bi lahko bili pritožniki prisilno odstranjeni z ozemlja Republike Slovenije, še preden bi Ustavno sodišče odločilo o njihovi ustavni pritožbi in s tem o morebitni kršitvi človekovih pravic. Z izvršitvijo navedenih pravnomočnih odločb Upravne enote Maribor bi torej lahko pritožnikom nastale težko popravljive škodljive posledice. Ustavno sodišče je zato na podlagi 58. člena ZUstS odločilo, da se izvršitev 2. točke izrekov odločb Upravne enote Maribor, ki so navedene v 3. točki izreka tega sklepa, zadrži do končne odločitve Ustavnega sodišča (3. točka izreka). Začasno zadržanje začne učinkovati z dnem vročitve tega sklepa Upravni enoti Maribor (4. točka izreka).

C.

³ Primerjaj s sklepom Ustavnega sodišča št. Up-80/16 z dne 25. 10. 2016.

9. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b in 58. člena ZUstS ter petega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, dr. Špelca Mežnar, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Ernest Petrič, Jasna Pogačar, Marko Šorli in Jan Zobec. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica